

Francè Bevk:

Medvedek Capljač.

Zgodba za najmlajše.

Ilustriral Fr. Košir.

10.

Capljač ni več mislil na to, da bi odšel po svetu. Ne bi se mogel ločiti od strica. Le na redke čase je izginil v gozd, da si je poiskal kako slaščico. Vsakikrat se je naglo vrnil. Bil je poslušnejši kot kdaj prej. Bratcema, Šaparju in Švedraču, ni več nagajal. S Cmokačko, ki tudi ni bila več tako sitna, sta postala velika prijatelja.

Vse jim je bil le stric. Medvediči se ga niso mogli nazijati. Neprestano so silili vanj.

Plešimož jim je rad drugoval. Saj so mu bili za kratek čas. Ob počivanju in dobri hrani se mu je vrnilo nekaj nekdanjih moči. Ni bil več tako zelo mršav. Toda tak kot Godrnjavs še zmeraj ni bil.

Rad je veliko spal. Tedaj so ga morali medvediči pustiti v miru. Niso mu smeli plezati po trebuhu. Ne mu metati suhljadi na glavo. In tudi vreščati niso smeli.

Včasih sta se Šapar in Švedrač vendarle spozabila.

»Tiho!« ju je opomnil Capljač. »Stric spi!«

Če se le dolgo ni prebudil, so si znali pomagati. Poiskali so šibo in ga z njo podrezali v nos. Plešimož je kihnil in se je prebudil. Mislil je, da je muha. Nato si je pretegnil šake in se dvignil.

Vsi medvediči hkrati so bili na njem. Plezali so mu v naročje in na glavo. Drezali so ga v uho. Šteli so mu kremplje in ga vlekli za dlako. Odpirali so mu gobec in mu gledali v grlo.

Stric je bil potrpežljiv. Nikoli jih ni kregal, kaj šele, da bi jih udaril. Le smejal se jim je. Kadar so le prehude uganjali, je zmajeval z glavo. Nikoli jih ni zatožil.

Takega strica je bilo res lepo imeti. Medvediči so bili zadovoljni z njim. In ponosni so bili nanj! Plešimož nikakor ni navaden medved. Niti Kosmatinovi niti Hrustovi se niso mogli ponašati s takim stricem. Vse življenje je hodil po svetu. Videl je mesta in vasi. In koliko ljudi in različnih živali!

In da bi ga slišali, kako je znal pripovedovati! Jezik mu je tekkel, kot da mu je namazan. Prav gotovo, da je bil zelo učen. Najučenejši med medvedi. Škoda, da v Hudi luknji ni bilo šole. Postavili bi ga bili za učitelja.

Ni ga bilo treba šele prositi, naj jim kaj pripoveduje. Kadar je bil dobre volje, je kar sam začel. In dobre volje je bil vsak dan. Nekatere stvari je pripovedoval tudi po večkrat. Toda medvedičem so bile vsaki-krat nove.

Capljač je izvedel od strica veliko novega. Med drugim tudi to, da je tisto, kar je videl oni dan, voz. In žival spredaj je bila konj. Ta žival ni huda. Služi človeku, da mu vleče. Na vozu je sedel človek, ki je kadir pipo. Tak človek, ki riže po zemlji, je kmet. Človek ne hodi vedno po dveh nogah. Kadar se opijani, hodi tudi po štirih. Če pa sede na voz, ga samo nese naprej.

Medvediči so od začudenja odpirali gobčke.

Plešimož jim je pripovedoval samo o konjih, ovcah in psih. Na svetu je še mnogo drugih živali. Nekatere so zelo hudobne. Včasih so ga ponoči zaprli v hlev. Tam je videl vole, krave in prašiče. Vmes je bila samo lesena stena. Voli imajo močne roge, zato se jih je vedno zelo bal. Tudi krave imajo roge. Prašiči pa grdo krulijo. Vse te živali so ga sovražile. Vsakikrat so se hudo pritoževale nad njim. In vendar jim nikoli ni skrivil niti dlake.

»Jaz sem že videl zajca,« je povedal Švedrač.

»In jaz polha,« se je pobahala Cmokačka.

Tako so tudi medvediči povedali, kaj vse so že videli. Bilo je bore malo. Nekaj več je vedel Capljač. Toda Plešimož jih je kljub temu poslušal in se čudil.

Kadar je Plešimož nehal pripovedovati, so ga medvediči zaprosili:

»Zaplešite nam, stric, zaplešite!«

Ne, sam ni rad plesal. Ni se mu več ljubilo. Nihče ga ni priganjal z bičem ne mu piskal na dudo. Poleg tega so mu bile noge tako lesene. Čisto se je bil odvadil plesati.

In vendar medvedičem nikoli ni odrekel prošnje. Le vpričo brata ni nikoli zaplesal. In tudi ne vpričo Momljačke. Vedel je, da tega ne vidita rada. Spominjal ju je na sramoto in nesrečo.

Dvignil se je na zadnje šake. Poplesal je nekoliko, da so bili medvediči zadovoljni.

Capljač je bil ves navdušen.

»Tudi jaz se bom naučil plesati,« je rekel. »Nato bom hodil s človekom po svetu.«

»Ne bodi trapast,« ga je stric pokaral. In je zmajal z glavo: »Kaj si vsega ne izmisliš! Ne reci tega vpričo očeta, da te ne bo nažvižgal. Plesati človeku, to je za medveda sramota, velika sramota. In ne samo sramota, tudi nesreča. Če bi vedeli, koliko sem jaz pretrpel!«

Plešimož je globoko vzdihnil. Nato se je žalostno zamislil.

Medvediči so ga gledali.

»Ali so vas topli?« je vprašal Šapar.

»Ne samo topli,« je pripovedoval stric. »Če bi me bili samo s šibo, bi bilo še dobro. Bilo je mnogo hujše... Ko sem bil še majhen, sem zašel daleč od Hude luknje. Dobil me je človek. Potlačil me je v vrečo in me odnesel. Jokal sem, seveda sem jokal in vpil. Toda mati me ni slišala, bila je daleč. Človek mi je dal malo jesti. Bil sem ves črn od gladu. Ko sem nekoliko zrasel, me je zaprl v železno kletko. Pod kletko je zakuril ogenj. Začelo me je strahovito peči v tace. Hu, kako je to žgalo! Vstal sem pokonci, da me je peklo samo v dve šaki. Pa še tega nisem mogel prestajati. Privzdigoval sem zdaj eno zdaj drugo nogo. To pa zato, da me ni peklo v oba podplata hkrati. Človek pa je med tem piskal na dudo. Bolj ko je piskal, hitreje sem plesal in se vrтел... Tako sem se naučil plesati. Kadarkoli je človek zapiskal, sem takoj zaplesal, četudi me ni več peklo... Tako, vidite, je bilo, medvediči moji.«

Stari medved si je s šako otrl solzo iz oči.

Capljača ni več mikalo, da bi se učil plesati.

(Dalje.)

Gustav Strniša:

Velikonočna procesija.

*V soncu bandero vihra
s procesijo sredi polja:
molijo krepke kmetice,
rdeva deklicam lice,
žarki prijazno bleste,
njive se mlade smeje.*

*V soncu bandero vihra:
starci in starke, žené,
fantje, otroci hite.
Zadnja monštranca je zlata,
Jezus med brazdami gre,*

*vsa oživela je trata,
cvetke pomladne dehte.
V soncu bandero vihra,
dviga se — jadro nebeško,
barčico vodi človeško,
da ne zaide v temine,
se ne razbije v pečine!
V vasi ubrano zvoní,
zvonovi so se oglasili,
iz Rima so se povrnilí,
že Kristusu srečni pojo,
ki blagoslovlja zemljó!*